

EDUNVALVONTAVALTUUTUS

Syyskuu 2019

henkikirjoittaja Kimmo Luojus

holhoustoimen edunvalvontapalveluiden vastuualueen päällikkö

Hämeen maistraatti

1.1.2020 Digi- ja väestötietovirasto

MIKÄ EDUNVALVONTAVALTUUTUS ON?

- ◉ erityinen valtuutuksen muoto, jonka avulla ihminen voi **etukäteen** järjestää asioidensa hoidon **sen varalta**, että hän tulee sairauden, henkisen toiminnan häiriintymisen, heikentyneen terveydentilan tai muun vastaavan syyn vuoksi **kykenemättömäksi huolehtimaan asioistaan**

LAIN TAVOITTEET

- vahvistetaan itsemääräämisoikeutta
- hillitään edunvalvonnan kasvua
- samalla kuitenkin huolehditaan toimintakyvyttömän henkilön riittävästä suojasta

LAIN PERUSAJATUKSET

- ◉ Valtuuttaja itse nimeää **valtuutetun** ja määrittelee tämän **hoidettavat asiat**.
- ◉ Valtakirjan tiukat muotovaatimukset (testamentin tapaiset).
- ◉ Valtuutus tulee voimaan vasta, kun maistraatti on valtuutetun hakemuksesta **vahvistanut** sen.
- ◉ Vahvistamisen yhteydessä valtuutus **rekisteröidään** holhousasioiden rekisteriin.
- ◉ Maistraatti on velvollinen **valvomaan** valtuutetun toimintaa.
 - Valtuuttaja voi itse vaikuttaa siihen, kuinka intensiivistä valvonta on.
 - Valvonta on yleensä huomattavasti kevyempää kuin edunvalvojien kohdalla.

EDUNVALVONTAVALTUUTUKSEN SISÄLTÖ (2 §)

- valtuuttajan yksilöllisesti määriteltävissä
- voi enimmillään kattaa:
 - valtuuttajan omaisuutta koskevat ja muut taloudelliset asiat
 - valtuuttajan henkilöä koskevat asiat (esim. terveyden- ja sairaanhoito, asuinpaikka ja sosiaalipalvelut)

KELPOISUUS VALTAKIRJAN TEKEMISEEN (5 §)

- 18 vuoden ikä
- Kykenee ymmärtämään valtuutuksen merkityksen

VALTAKIRJAN MUOTO (6.1 §)

- Valtakirja on tehtävä kirjallisesti.
- Kahden kelpoisuusvaatimukset täyttävän ja **esteettömän** (ks. 8 §) todistajan on oltava **samanaikaisesti** läsnä, kun valtuuttaja allekirjoittaa valtakirjan tai tunnustaa siinä olevan allekirjoituksensa.
Hoitohenkilökunta on usein ohjeistettu kieltäytymään todistamisesta.
- Todistajien on todistettava valtakirja allekirjoituksillaan.

VALTAKIRJASTA ON KÄYTÄVÄ ILMI (6.2 §):

1. valtuuttamistarkoitus
2. asiat, joissa valtuutettu oikeutetaan edustamaan valtuuttajaa
3. valtuuttaja ja valtuutettu
4. määräys, jonka mukaan valtuutus tulee voimaan siinä tapauksessa, että valtuuttaja tulee sairauden, henkisen toiminnan häiriintymisen, heikentyneen terveydentilan tai muun vastaavan syyn vuoksi kykenemättömäksi huolehtimaan asioistaan.

TODISTUSLAUSUMA (7.1 §)

- Jokseenkin samanlainen kuin testamentissa

VALTAKIRJAN VOIMAANTULO

- ◉ *Valtuutettu säilyttää* huolellisesti valtakirjan (hän voi joutua säilyttämään sitä hyvinkin pitkän ajan).
- ◉ Sitten, kun valtuutusta on tarpeen alkaa käyttää, *valtuutettu* toimittaa valtakirjan *maistraattiin* ja pyytää että maistraatti vahvistaa sen.
 - lääkärinlausunto liitteeksi
- ◉ *Maistraatti* toteaa lääkärinlausunnosta, että valtuuttajan terveydentila on siten heikentynyt että valtakirjan vahvistaminen on tarpeen, kuulee *valtuuttajaa* ja tämän *aviopuolisoa*, ja antaa vahvistamisesta *päätöksen*.
- ◉ Vahvistamisen jälkeen *valtuutettu alkaa hoitaa hänelle valtakirjassa annettuja tehtäviä*.